

Nota de premsa

29.12.05

El treball conjunt en el foment de la cultura de la qualitat, clau del procés d'adaptació a l'EEES

L'Informe 2004, setè informe que publica l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya, recomana el treball conjunt de responsables acadèmics, professorat, estudiants i PAS en la gestió i el foment de la qualitat universitària en el marc del procés d'adaptació a l'Espai europeu d'educació superior (EEES). L'informe, a banda de recollir els resultats de les diferents avaluacions realitzades l'any 2004, inclou i aprofundeix, per primera vegada, en els eixos d'actuació d'AQU Catalunya: el foment de la cultura de qualitat, els programes d'avaluació —programa Pro-QU, projecte pilot d'adaptació de les titulacions a l'EEES, l'avaluació del procés de transició al mercat laboral, l'avaluació del professorat— i els nous enfocaments d'avaluació i l'EEES

AQU Catalunya, com a servei públic en l'àmbit de l'educació superior, ret comptes a la societat cada any amb l'informe anual d'avaluació, mitjançant el qual, a banda de proporcionar informació sobre la qualitat de les titulacions avaluades, aporta elements de discussió sobre el nivell de desenvolupament de l'educació superior i els últims esdeveniments i novetats que tenen lloc en aquest àmbit.

L'Informe 2004 recull els resultats de les avaluacions de 34 titulacions, del procés de transició al mercat laboral i del professorat universitari dutes a terme durant l'any 2004 i presenta, per primera vegada, un nou enfocament basat en els eixos en els quals es concreten les actuacions d'AQU Catalunya —el foment de la cultura de qualitat, els programes d'avaluació i els nous enfocaments d'avaluació davant l'EEES—, aprofundint en cadascun dels aspectes que els defineixen.

La importància adquirida per la integració de l'ensenyament superior a l'EEES, un dels processos prioritaris en les polítiques universitàries europees, explica primer, el descens en el nombre de titulacions avaluades en l'Informe 2004 respecte a informes

anteriors —existeix la necessitat de dedicar els esforços al disseny de nous programes de formació per a l'adaptació a l'EEES, tant per part d'AQU Catalunya com de les universitats— i que en l'informe es presenti amb detall el projecte pilot d'adaptació de les titulacions a l'EEES, així com els nous enfocaments metodològics emprats en l'avaluació de les titulacions. L'adaptació de titulacions a l'EEES és una de les prioritats dels sistemes

Pel que fa a l'impacte de l'informe, cal destacar l'elevat nombre descàrregues des del web que presenten els darrers informes anuals (més de 7.200 en el curs 2004-2005), sobretot en les èpoques en què es fa la preinscripció a les universitats i en què els futurs estudiants han de prendre decisions fonamentals per al seu futur.

Principals recomanacions

Les principals conclusions i recomanacions que es desprenen de l'*Informe 2004*, tenint en compte els eixos d'actuació d'AQU Catalunya, són les següents:

Foment de la cultura de la qualitat

- **Treball conjunt.** Una de les principals idees força d'AQU Catalunya és el foment de la cultura de la qualitat en el sistema universitari català, treballant conjuntament en aquest procés amb responsables acadèmics i comunitat universitària. L'establiment dels aspectes clau de la gestió de la qualitat i de la seva consolidació requereix més que mai, en el marc del procés d'adaptació a l'EEES, del treball conjunt d'acadèmics, professorat, estudiants i PAS.

Programa d'avaluació de titulacions Pro-QU

- **Consolidació de la cultura de qualitat.** D'acord amb els estàndards europeus, cal que les universitats adequin llurs estructures d'assegurament de la qualitat reforçant el personal amb la responsabilitat i formació adients que donin suport a l'establiment i manteniment dels sistemes d'assegurament de la qualitat.
- **Participació de la comunitat universitària.** La participació és un element cabdal per assegurar l'èxit de l'avaluació. Així, per bé que s'han assegurat els mecanismes formals de participació i comunicació dels processos (enquestes,

reunions, etc.) en general, es pot concloure que aquesta participació s'ha limitat als agents directament implicats (comitès d'avaluació, responsables acadèmics). Es constata, doncs, la necessitat d'emprendre accions per implicar millor professors, estudiants i PAS en el nou repte d'integració a l'EEES.

- **Transparència del sistema.** Cal destacar que un dels principals assoliments en el desenvolupament del programa d'avaluacions ha estat la generació de mecanismes de recollida i processament de dades. El sistema s'ha dotat d'un conjunt d'indicadors en sintonia amb els sistemes educatius més avançats. Cal aprofundir en l'ús d'aquestes dades per a la presa de decisions i en la transparència dels procediments emprats.
- **Millora contínua.** Cal una major implicació dels responsables en la visibilitat dels resultats de les avaluacions, cal tancar el cercle planificació-avaluació-millora, tal com s'ha iniciat amb l'establiment dels contractes programa. En definitiva, s'ha de fer èmfasi en la millora contínua i disposar d'una política i uns mecanismes que ho facilitin.

Adaptació a l'Espai europeu d'educació superior

- **Dinamisme.** Els reptes de l'adaptació a l'EEES exigeixen dinamisme i eficàcia. El pla pilot impulsat a Catalunya pel DURSI i les universitats ha suposat un pas endavant en el procés d'integració europea i situa el sistema universitari català en una posició capdavantera.
- **Planificació i cura en les actuacions.** L'establiment d'un calendari ajustat ha comportat problemes de planificació i s'ha observat un alt nivell d'heterogeneïtat de situacions com a conseqüència dels diversos punts de partida de les titulacions. Tot i així, el projecte i l'experiència es consideren positius, però cal dissenyar un calendari d'adaptació de les titulacions a l'EEES que sigui realista i viable, i evitar una transformació general en un període massa breu que els resultats se'n ressentin.
- **Referents internacionals d'acreditació.** Existeix la necessitat de disposar de mecanismes d'acreditació basats en estàndards de qualitat. Prenent com a referència estàndards internacionals dels països amb més tradició en

avaluació, des d'AQU Catalunya s'han elaborat els estàndards d'acreditació dels programes de grau i màster. Així, en el marc del projecte pilot que impulsa el DURSI, l'acreditació que emeti l'Agència partirà d'una metodologia homologable en el marc europeu i serà el resultat d'un procés d'experimentació prèvia.

- **Disseny de titulacions: punt clau per a la seva qualitat.** La qualitat del procés d'ensenyament-aprenentatge depèn, en gran manera, del disseny del programa de formació. El disseny d'un pla d'estudis té conseqüències àmplies, tant des d'un punt de vista temporal com pel que fa al nombre de graduats/futurs professionals fruit d'aquest pla. Aquest és un dels reptes més nous i significatius que les universitats hauran d'abordar en els propers anys. Es recomana que el disseny del perfil de formació posi l'èmfasi en els assoliments dels graduats, prevegi una participació més activa dels estudiants i reforci la coordinació de matèries per tal que s'assoleixin les competències transversals a partir d'una anàlisi aprofundida del temps que necessita un estudiant mitjà per completar el pla de formació.

Transició al mercat laboral

- **Formació orientada a l'ocupabilitat.** Un dels objectius del desenvolupament de l'EEES és la promoció de l'ocupabilitat dels graduats. El coneixement de la transició laboral dels graduats ofereix respostes a aquest repte, i esdevé fonamental per a la planificació, l'avaluació i la innovació universitàries. L'estudi d'inserció laboral de l'any 2001, en el qual participaren les set universitats públiques catalanes, va suposar l'elaboració d'un sistema d'indicadors bàsics que permet una anàlisi comparativa i dona resposta a una anàlisi territorial de la relació entre el sistema d'educació superior i el mercat laboral qualificat.
- **Coneixement necessari de la realitat.** L'evolució constant del mercat laboral i els canvis ràpids dels sistemes de formació fan necessari assegurar un sistema d'informació que capti les relacions entre el sistema educatiu superior i el mercat de treball, i dur a terme aquesta tipologia d'estudis de manera periòdica. L'objectiu final ha de ser l'anàlisi dels factors que incideixen en una adequada transició al mercat laboral per tal de millorar aquest procés.

- ***Necessitat de col·laboració entre agents.*** La visió global de la transició al mercat laboral només és possible mitjançant experiències col·laboratives, que beneficien tots els participants i la societat en general. És necessari mantenir i afavorir aquest tipus d'iniciatives col·laboratives i estendre-les a altres àmbits. Per tal de no perdre la potencialitat d'aquests processos, cal evitar lapses de temps massa llargs, i que les institucions que hi participin ho facin en condicions d'homogeneïtat. Finalment, cal integrar l'anàlisi dels resultats d'inserció laboral dins els processos habituals d'avaluació i de millora. Així, l'any 2004, amb el suport dels consells socials, s'ha definit la metodologia per realitzar una nova enquesta que permetrà actualitzar les dades de l'enquesta del 2001 i analitzar-ne l'evolució.

Annex

L'avaluació de titulacions

Des que va iniciar la seva activitat l'any 1996, AQU Catalunya ha avaluat 288 titulacions, 26 departaments i 21 processos o serveis, i ha fet 16 avaluacions de seguiment de plans de millora i l'avaluació externa de 11 programes de doctorat. Així, més del 60% de l'oferta formativa ja ha estat avaluada com a mínim una vegada.

El quadre següent recull el resum de les avaluacions realitzades:

	Ciències	Ciències de la Salut	Ciències Socials	Humanitats	Tècnica	TOTAL titulacions	TOTAL depts.	Seguiment titulacions	Seguiment depts.	TOTAL seguiments	TOTAL doctorats	TOTAL proc./serv.	TOTAL
UB	6	4	22	5	5	42		2		2		3	47
UAB	8	5	20	15	11	59		2		2	11	3	75
UPC	1	1	2		37	41	19	4	6	10		4	74
UPF			13	4	1	18						3	21
UdG	3	1	12	6	15	37						3	40
UdL	1	2	14	7	13	37	7	1		1		2	47
URV	3	4	13	6	14	40		1		1		3	44
TOTAL universitats públiques	22	17	96	43	96	274	26	10	6	16	11	21	348
URL			3			3							3
UVic			5	1	2	8							8
UOC			1	2		3							3
TOTAL	22	17	105	46	98	288	26	10	6	16	11	21	362

El contingut de l'Informe 2004

La taula següent recull les titulacions i els processos avaluats que conformen l'Informe 2004:

Contingut de l'Informe 2004

Àmbit d'Humanitats

Filologia Clàssica, UB, UAB (transversal)

Teoria de la Literatura i Literatura Comparada, UB, UAB (transversal)

Geografia, UdG

Història de l'Art, UdG

Àmbit de Ciències Socials

Biblioteconomia i Documentació, UB

INEF, UdL

Empresa Internacional, UB

Comerç Internacional (ESCI), UPF

Turisme UdL (2 centres: Pirineus i Terres de Lleida) (transversal)

Documentació, UOC

Àmbit de Tècnica

Enginyeria Informàtica, UAB, UPC, URV, UdG (transversal)

Enginyeria Electrònica, UB, UAB (transversal)

Enginyeria Tècnica Informàtica de Gestió, UAB; Tomàs Cerdà, UAB; UPC; EUNCET, UPC; UdG; URV; UdL; UVic (transversal)

Enginyeria Tècnica Informàtica de Sistemes, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL, URV (transversal)

Àmbit de la Salut

Teràpia Ocupacional, UAB

Logopèdia, UAB

Avaluació d'activitats universitàries de l'Informe 2004

Avaluació de la inserció laboral dels graduats

Per a més informació sobre l'Informe 2004 podeu contactar directament amb nosaltres al telèfon 93 268 89 50 o bé al correu electrònic infor@aqucatalunya.org.

Hi ha un nombre limitat d'exemplars del llibre que s'ofereixen als mitjans per a la seva difusió.